

19de vergadering

Dinsdag 4 maart 2003

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Braks

Tegenwoordig zijn 64 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Blécourt-Maas, De Boer, Boorsma, Braks, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Castricum, Doesburg, Dölle, Van Eekelen, Eversdijk, Van Gennip, Ginjaar, Groen, Hessing, Van Heukelum, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, Kohnstamm, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Van der Linden, Maas-de Brouwer, Pastoor, Platvoet, Le Poole, Pormes, Rabbinge, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Rosenthal, Ruers, Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Stevens, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Timmerman-Buck, Varekamp, Ter Veld, Walsma, Werner, Woldring, De Wolff, Wolfson en Zwerver,

en de heer Donner, minister van Justitie.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Lodders-Elfferich en De Vries, wegens verblijf buitenslands;

Lycklama à Nijeholt, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ingekomen is het bericht van het overlijden van het oud-lid der Kamer de heer Pierre

Coenemans. Namens de Kamer heb ik een bericht van rouwbeklag gestuurd. Ik verzoek u te gaan staan.

Geachte mevrouw Coenemans,

Met leedwezen heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal kennis genomen van het overlijden van uw echtgenoot, lid van deze Kamer van 13 september 1983 tot 13 juni 1995 voor het CDA.

Pierre Coenemans, Limburger in hart en nieren, heeft zich tijdens zijn werkzame leven in hoofd- en nevenfuncties vooral ingezet voor de belangen van de land- en tuinbouw, in het bijzonder in de Limburgse regio. Als volksvertegenwoordiger, eerst op provinciaal niveau, later als lid van deze Kamer, droeg hij de land- en tuinbouw ook een warm hart toe, waarbij hij het behoud van natuur- en landschapsschoon niet uit het oog verloor. Van juni 1991 tot aan zijn vertrek uit deze Kamer in 1995 gaf hij aan zijn warme belangstelling voor deze sectoren mede uitdrukking door middel van zijn voorzitterschap van de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Als lid van de vaste commissie voor Economische Zaken gaf hij blijk van zijn brede belangstelling voor het sociaal-economisch gebeuren in ons land. Hij aarzelde niet, bij stemmingen over zijns inziens principiële aangelegenheden een minderheidsstandpunt in te nemen.

In dankbaarheid gedenkt de Kamer uw echtgenoot als een vriendelijk, collegiaal en deskundig medelid. Mede namens de leden van de Kamer wens ik u, uw kinderen,

kleinkinderen en verdere familie veel sterkte toe.

Ik verzoek u, een ogenblik stilte in acht te nemen.

(De aanwezigen nemen staande enige ogenblikken stilte in acht.)

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is opgenomen aan het einde van deze editie.)

De **voorzitter**: Aangezien voor de verschillende verdragen die ter stilzwijgende goedkeuring zijn voorgelegd en de algemene maatregelen van bestuur die zijn voorgehangen en gedrukt onder de nrs. 28732, 28735, 28765, 28766, 28771, 28772 en 28773 de termijn is verstreken, stel ik vast dat wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van dit voornemen, deze verdragen en algemene maatregelen van bestuur geen behoefte bestaat.

Aan de orde is:

- **de benoeming van de griffier der Kamer (EK nr. 165).**

De **voorzitter**: Voor de benoeming van de griffier der Kamer zal de in artikel 113 van het Reglement van orde bedoelde procedure van schriftelijke stemming worden gevolgd.

Voorzitter

Ik benoem tot stemopnemers de leden Timmerman-Buck, voorzitter, Van den Broek-Laman Trip, De Boer en Schuyer.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Mevrouw **Timmerman-Buck**, voorzitter van het stembureau: Voorzitter. Er zijn in totaal 63 stemmen uitgebracht, waarvan 58 op de heer Klaassen en 5 blanco.

De **voorzitter**: Namens de Kamer dank ik de leden van het stembureau voor de door hen verrichte werkzaamheden bij de benoeming van de griffier.

Aangezien de heer Klaassen de volstrekte meerderheid op zich heeft verenigd, is hij verkozen tot de nieuwe griffier van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Namens de Kamer zal ik de heer Klaassen heden onze gelukwensen doen toekomen. Het ligt in het voornemen dat hij op 15 april aanstaande in dienst treedt en op die dag bovendien beëdigd wordt.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Tijdelijke wet noodcapaciteit drugskoeriers (28627).**

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Tan** (PvdA): Voorzitter. Nog maar kort geleden hebben wij inzake dit wetsvoorstel plenair gesproken over de vraag of hier sprake was van controversialiteit. Daarbij kwam al eerder aan de orde dat de fractie van de PvdA vorig jaar slechts met grote aarzeling in meerderheid heeft ingestemd met deze noodwet, in plaats van met haar collega's Witteveen en Jurgens tegen te stemmen. De omstandigheid dat het een tijdelijke maatregel betrof teneinde een noodsituatie het hoofd te bieden was een belangrijke, zo niet doorslaggevende factor. Dit blijkt onder meer uit de Handelingen van 5 maart 2002. Tijdens het debat heeft de toenmalige minister aangegeven dat de noodwet in beginsel in ieder geval een jaar loopt, met de mogelijkheid één keer te verlengen als gering succes daartoe noodzaakt. Aan die woorden hebben wij de verwachting ontleend dat deze

noodwet hooguit eenmaal met een jaar zou worden verlengd. Het stelt ons dan ook teleur dat de verlenging voor een periode van twee jaar geldt, te meer gelet op de kritische kanttekeningen van de Raad van State.

De minister is in de memorie van antwoord volledig en punt voor punt op al onze vragen ingegaan. Helaas heeft hij ons nog niet geheel kunnen overtuigen. Nog steeds is de PvdA-fractie terughoudend over dit voorstel door het dilemma van principiële bezwaren enerzijds en de concrete omstandigheden van dit moment anderzijds. Wat het eerste betreft overheerst bij ons nog steeds de mening dat een perverse focus op drugsdelicten onevenredige aandacht vergt, die andere kwesties ten onrechte verdringt. De ongelijke behandeling van drugsdelinquenten ten opzichte van mensen die een andere vorm van criminaliteit begaan, is daarvan het gevolg. Inmiddels is de regering wel overgegaan tot gedifferentieerde heenzending, zoals blijkt uit haar antwoord aan de Raad van State. Hoewel het erop lijkt dat de verstoppende werking op de rechtsketen hiermee enigszins wordt beperkt, vernemen wij graag van de minister hoe en wanneer de heenzendingen plaatsvinden en welke gevolgen ze hebben voor de rechtsketen.

De discussie spitst zich op dit moment toe op het penitentiaire beleid. In de memorie van antwoord staat dat het aantal klachten sterk is afgenomen en voor 95% ongegrond wordt verklaard. Nadere informatie bij de klachtencommissies van Utrecht en Roermond geven een iets genuanceerder beeld. In Utrecht lag het percentage ongegrondverklaringen in 2002 lager en is het aantal klachten in 2003 inderdaad afgenomen. Het aantal gesprekken met de commissaris van de maand is evenwel sterk toegenomen. In Roermond fungeert pas sinds eind vorig jaar een klachtencommissie met adequate ambtelijke ondersteuning. Maar dit betreft nuanceringen die volgens ons wel vermeldenswaard zijn, doch niet van een orde om verder uit te diepen. Meer van belang achten wij de stelling van de minister dat er geen sprake meer is van gebrekkige effectiviteit en uitvoerbaarheid sinds het evaluatierapport van ES&E, dat een nulmeting was. Dit raakt naar ons idee de kern

van de zaak. Inderdaad zijn wij geïnformeerd over verbeteringen, bijvoorbeeld in de huisvesting op verschillende plaatsen waar de noodwet ten uitvoer wordt gelegd. De vraag was echter of de gevaarlijke situaties, waarvan bijvoorbeeld sprake was in Zeist, daarmee waren verholpen. De burgemeesters van de betreffende gemeenten Zeist en Soest hebben waarschijnlijk niet voor niets de noodklok geluid. Naar aanleiding van kritische signalen over veiligheid en beheersbaarheid, ook vanuit de zittende magistratuur, heeft de vaste Kamercommissie voor Justitie op 3 maart 2003 een werkbezoek gebracht aan Kamp Zeist.

Wij moeten de minister complimenteren voor de snelle en adequate wijze waarop aan ons verzoek gehoor is gegeven. Functionarissen van het departement van Justitie hebben een uitvoerige toelichting gegeven en een uitgebreide rondleiding verzorgd. Wij hebben begrepen dat de minister zelfs van plan is geweest om deel te nemen aan het bezoek, maar helaas hebben zijn drukke werkzaamheden dit verhinderd. Uit de toelichting en de rondleiding bleek dat de gewraakte accommodatie in de barakken 6 en 7 met de riskant nauwe gangen vanaf 17 maart aanstaande zullen zijn ontruimd. Vanaf dat moment zullen de gedetineerden zijn ondergebracht in nieuwe, goed beveiligde tweepersoonscellen. Zo ver zo goed dus. Wel was de aangetroffen situatie in de zespersoonscellen voor de vrouwelijke gedetineerden van aanzienlijk mindere kwaliteit en tamelijk deprimerend. Hoe lang blijven deze omstandigheden bestaan? Licht ook voor deze groepen op redelijk overzienbare termijn verbetering in het verschiet? Hoewel het een goede zaak is dat de ergste problemen in de meermansdetentie zijn aangepakt, mag er toch worden aangenomen dat de verbeteringen verder zullen worden voortgezet.

Een volgend kernpunt wordt gevormd door de personele situatie. In de memorie van antwoord wordt melding gemaakt van constructief overleg met werknemersorganisaties en in het kader van eventuele strijdigheid met internationale verdragen worden, onder andere over de aanstelling van personeel, de European Prison Rules genoemd. Uit gesprekken met medewerkers van werknemersorganisaties en van